

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

judcători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina și reprezentantul părții civile SRL „Conrep”, Gîrbu Veaceslav, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Jolnovatîi Oleg Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. xxxxx, r-nul xxxxx și domiciliat în mun. xxxxx, str. xxxxx, ap. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 18.02.2013 – 03.03.2016 (prima instanță);
2. 17.05.2016 – 08.06.2016 (instanța de apel);
3. 15.08.2016 – 22.11.2016 (instanța de recurs ordinar);
4. 20.12.2016 – 08.02.2017 (instanța de apel);
5. 25.08.2017 – 05.12.2017 (instanța de recurs ordinar.).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 03 martie 2016, Jolnovatîi Oleg a fost condamnat în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În baza art. 85 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă, pentru cumul de sentințe, prin adăugirea integrală la pedeapsa numită a părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 05 decembrie 2012, sub formă de amendă în mărime de 250 unități convenționale, ceea ce constituie 5000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, pedepse ce s-a dispus a fi executate, conform art. 84 alin. (3) Cod penal, de sine stătător.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții civile SRL „Conrep”, Gîrbu Veaceslav către Jolnovatîi Oleg a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că la 20 aprilie 2012, ora precisă fiind imposibil de stabilit, inculpatul Jolnovatîi Oleg, activând în calitate de șofer la SRL „Conrep”, cu sediul pe str. xxxxx, mun. Chișinău, la indicația persoanei responsabile, începând cu orele 16:15, a transportat marfa cu microbuzul de model Mercedes 312 D, număr de înmatriculare „xxxxx”, către SRL „Sicar Prim”, de pe str. xxxx, mun. Chișinău, după care urma să revină la întreprindere pentru a preda automobilul de serviciu. Însă, profitând de calitatea de șofer încredințată, exercitând astfel un drept al său presupus legitim, prin încălcarea ordinii stabilite de instrucțiunea nr. 10 din 03 iunie 2011, samavolnic s-a deplasat cu automobilul în r-nul Dondușeni, unde la 21 aprilie 2012, pe traseul Dondușeni – Tîrnova – Baraboi, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, a derapat de pe traseu și s-a tamponat într-un copac. În rezultat, microbuzul de model Mercedes 312D, număr de înmatriculare „xxxx”, a fost parțial deteriorat, prin ce i-a fost cauzată SRL „Conrep”, reprezentată de Gîrbu Veaceslav, o daună materială în sumă de 132 887 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpatului Jolnovatîi Oleg au fost încadrate de prima instanță în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal – samovolnicia, adică exercitarea unui drept presupus legitim și prin încălcarea ordinii stabilite, săvârșit cu cauzarea daunelor în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

2.1. Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05 ianuarie 2016, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea SRL „Conrep”, privind recunoașterea S.C „Conrep” SRL, în calitate de parte vătămată în procesul penal.

Totodată, a fost admisă cererea administratorului SRL „Conrep” – Gîrbu Veaceslav, privind recunoașterea SRL „Conrep” SRL în calitate de parte civilă în procesul penal.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul Bînzari Liliana în numele inculpatului Jolnovatîi Oleg, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii în acțiunile sale, invocând că:

- la caz, contrar ordinii stabilite, înseamnă contrar căii judecătorești, extrajudiciare, respectării termenelor (dacă ar fi existat vreun contract de locațiune, ar fi fost proprietar al automobilului, l-ar fi deținut cu titlu de locator, arendator și l-ar fi valorificat în mod arbitrar de la partea vătămată);

- pentru calificarea acțiunilor inculpatului conform prevederilor art. 352 Cod penal, atât în situația exercitării unui drept presupus, cât și în cazul exercitării unui drept legitim, situația – premisă constă în existența unui conflict (litigiu) între victimă și făptuitor. În lipsa unei asemenea situații – premisă, răspunderea urmează a fi aplicată nu conform art. 352 Cod penal, dar potrivit altor norme;

- Gîrbu V. și Niculina T. nu vor să recunoască, că-i permiteau inculpatului să folosească automobilul pentru el, percepând plata pentru combustibil, fapt care nu contribuie în nici un fel la calificarea acțiunilor inculpatului, ca fiind infracționale deoarece, inculpatul a folosit automobilul de model Mercedes, număr de înmatriculare „xxxxx”, în interesul său, în afara orelor de muncă, însă nu s-a pretins că folosește automobilul în scopul revendicării unui oarecare drept al său pe care considera că-l are față de SRL „Conrep”, iar SRL „Conrep” i-ar fi negat acest drept;

- inculpatul nu a invocat că SRL „Conrep” ar avea careva datorii față de dânsul și prin folosirea automobilului de model Mercedes, număr de înmatriculare „xxxx”, le-ar fi revendicat;

- pentru ca acțiunile inculpatului să fie calificate conform art. 352 Cod penal, acesta ar fi trebuit să considere că are un drept față de SRL „Conrep” și să existe un litigiu între el și partea vătămată cu referire la acest presupus drept al său. Însă aceste circumstanțe nu s-au constatat, ci dimpotrivă, s-a constatat că el era în raporturi juridice de muncă cu SRL „Conrep”, deci, avea obligații și nu drepturi. Or, folosirea automobilului de model Mercedes, număr de înmatriculare xxxx, a fost legală, fiindu-i eliberată foaia de parcurs BN 526 467 din 17.04.2012, valabilă până la 30.04.2012;

- este cert că inculpatul a cauzat un prejudiciu material firmei SRL „Conrep”, însă aceasta nu este în niciun caz samavolnicie, dar constituie un prejudiciu ce urmează a fi solicitat de către SRL „Conrep” în ordine civilă, rezultat din raporturile juridice pe care le-a avut cu inculpatul.

3.2. Inculpatul Jolnovatîi Oleg, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, invocând că:

- prima instanță i-a încălcat dreptul la un proces echitabil, aplicând greșit prevederile art. 101 alin. (1), (3) Cod de procedură penală;

- prima instanță nu a verificat declarațiile inculpatului, precum că între acesta și directorul SRL „Conrep” – Gîrbu V. a fost o înțelegere referitor la exploatarea automobilului, cu condiția că inculpatul îl va anunța și va achita câte 1,5 lei pentru fiecare km pe care l-a parcurs, acestea fiind confirmate prin transferurile de bani indicate pe foaia de parcurs, în care este indicată suma încasată din salariu, în urma exploatării autovehiculului.;

- la 20 aprilie 2012, Gîrbu V. a fost înștiințat telefonic de către inculpat despre dorința de a se deplasa spre r-nul Dondușeni, unde locuiesc părinții săi, fiindu-i permisă deplasarea;

- suma prejudiciului cauzat întreprinderii SRL „Sopcer”, în urma accidentului care a avut loc nu depășește 103 042 lei.

3.3. Reprezentantul părții civile, administratorul SRL „Conrep”, Gîrbu Veaceslav, care a solicitat casarea sentinței în latura civilă în privința separării acțiunii civile de procesul penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie admisă acțiunea civilă intentată și să fie dispusă încasarea din contul inculpatului a sumei de 513 747,41 lei, invocând în acest sens că:

- prima instanță neîntemeiat a respins prin încheierea din 05.01.2016, cererea SRL „Conrep” privind recunoașterea în calitate de parte vătămată în procesul penal, neexpunându-se asupra modului și ordinii de contestare a acesteia, astfel reieșind că aceasta se contestă o dată cu fondul cauzei;

- încheierea respectivă contravine prevederilor art. 7, 59 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind limitate drepturile procesuale ale persoanelor fizice, precum Gîrbu Veaceslav, cât și ale persoanelor juridice SRL „Conrep”, de a participa în instanța de judecată și de a beneficia de drepturile stabilite în conformitate cu prevederile art. 60 Cod de procedură penală;

- examinând cauza în lipsa SRL „Conrep”, la pronunțarea sentinței nu a fost citat legal și prin acțiunile instanței a fost lipsit de drepturile la egalitatea armelor, accesul liber la justiție și la un proces echitabil, garantate de art. 6 CEDO;

- prima instanță a ignorat prevederile art. 98-109 Cod de procedură penală, în partea separării acțiunii civile de procesul penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2016, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că reprezentantul părții civile nu a prezentat probe veridice, admisibile și concludente care să demonstreze indubitabil cuantumul prejudiciului material cauzat, pretins a fi în mărime de 405 705 lei, în acest sens fiind prezentat doar raportul de constatare auto-merceologică din 24.05.2015, în care concluziile nu sunt invocate, or specialistul a conchis că paguba produsă autocamionului de model Mercedes 312, fabricat în 1997, număr de înmatriculare „xxxxx”, accidentat la 21 aprilie 2012, constituie 405 705 lei, iar valoarea de piață a autocamionului respectiv, constituie 132 878 lei.

La fel, instanța de apel a indicat că prima instanță corect a conchis asupra necesității de respingere a cererii părții civile SRL „Conrep”, privind încasarea sumei de 103 042,41 lei și 5000 lei, reprezentând dobânda de întârziere și cheltuielile de asistență juridică, or cerința de încasare a dobânzii de întârziere este subsecventă, accesorie și reiese din cuantumul cerinței de încasare a prejudiciului material, care urmează a fi stabilit cu certitudine, iar cheltuielile de judecată nu au fost probate și prin urmare, nu sunt reale, necesare și rezonabile.

În continuare, instanța de apel a menționat că sunt nefondate argumentele reprezentantului părții civile SRL „Conrep”, invocate în cererea de apel, precum că

este neîntemeiată încheierea instanței de fond din 05.01.2016, prin care a fost respinsă cererea SRL „Conrep”, privind recunoașterea acesteia în calitate de parte vătămată în prezentul proces penal. Or, reieșind din ordonanța de recunoaștere din 16.01.2013, Gîrbu Veaceslav a fost recunoscut în calitate de reprezentant al victimei și părții civile SRL „Primplast&Co”, iar prin ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 16.01.2013, Gîrbu Veaceslav a fost recunoscut ca reprezentant al părții vătămate SRL „Primplast&Co”.

Astfel, s-a concluzionat că prima instanță corect a conchis că în timpul urmăririi penale ca parte vătămată și parte civilă a fost recunoscut Gîrbu Veaceslav ca reprezentant al SRL „Primplast&Co”, dar nu SRL „Conrep”, care a înaintat acțiunea civilă în baza art. 219 Cod de procedură penală, respingând astfel, ca neîntemeiată cererea înaintată de SRL „Conrep” privind recunoașterea acesteia în calitate de parte vătămată în procesul penal și admitând cererea acesteia de recunoaștere în calitate de parte civilă a SC „Conrep” SRL, în cadrul prezentului proces penal.

Instanța de apel a mai conchis că sunt neîntemeiate argumentele părții apărării, precum că inculpatul nu a comis infracțiunea imputată și că în acțiunile sale nu sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, deoarece aceste argumente nu au fost justificate prin probe pertinente și admisibile în cadrul cercetării judecătorești. În acest context, instanța de apel a specificat că declarațiile apărării au constituit versiunea apărării, fiind orientate exclusiv spre eschivarea de la răspunderea penală, iar cele declarate de către inculpat sunt combătute de restul probelor cercetate în ședința de judecată.

Cu referire la măsura de pedeapsă stabilită, instanța de apel a atestat că prima instanță a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, și i-a aplicat inculpatului corect pedeapsa închisorii, fiind luată în considerare și faptul că era prezentă și starea de recidivă periculoasă.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1. Inculpatul Jolnovatîi Oleg, care a solicitat casarea acesteia și a sentinței primei instanțe, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, invocând că:

- instanța de judecată nu a verificat declarațiile inculpatului, precum că între inculpat și directorul SRL „Conrep” – Gîrbu Veaceslav a fost o înțelegere referitor la exploatarea automobilului, cu condiția că inculpatul îl va anunța și va achita câte 1,5 lei pentru fiecare km pe care l-a parcurs, acestea fiind confirmate prin transferurile de bani indicate pe foaia de parcurs în care este indicată suma încasată din salariu, în urma exploatării autovehiculului.

- la 20 aprilie 2012, Gîrbu Veaceslav a fost înștiințat telefonic de către inculpat despre dorința de a se deplasa spre r-nul Dondușeni, unde locuiesc părinții acestuia, fiindu-i permisă deplasarea;

- în cadrul cercetării judecătorești inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

6.2. Avocatul Bînzari Liliana în numele inculpatului, care a indicat temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) Cod de procedură penală, și a solicitat casarea hotărârilor menționate, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Jolnovatîi Oleg să fie achitat, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii în acțiunile sale, invocând că:

- noțiunea de samavolnicie presupune revendicarea prin metode ilegale a bunului propriu sau bunului la care persoana admite că ar avea dreptul, or samavolnicie ar fi realizarea acestui drept prin metode ilegale. Exercițarea unui drept presupus legitim, presupune că făptașul consideră că partea vătămată datorează ceva, ori are dreptul la un bun oarecare ce-i aparține părții vătămate, și fără a respecta ordinea stabilită, adică fără a se adresa în judecată, și-l revendică în mod samavolnic, făcându-și în închipuirea sa, dreptate;

- la caz, contrar ordinii stabilite, înseamnă contrar căii judecătorești, extrajudiciare, respectării termenelor (dacă ar fi existat vreun contract de locațiune, ar fi fost proprietar al automobilului, l-ar fi deținut cu titlu de locator, arendator și l-ar fi valorificat în mod arbitrar de la partea vătămată);

- pentru calificarea acțiunilor inculpatului conform prevederilor art. 352 Cod penal, atât în situația exercitării unui drept presupus, cât și în cazul exercitării unui drept legitim, situația – premisă constă în existența unui conflict (litigiu) între victimă și făptuitor. În lipsa unei asemenea situații – premisă, răspunderea urmează a fi aplicată nu conform art. 352 Cod penal, dar potrivit altor norme;

- Gîrbu V. și Niculina T. refuză să recunoască, că îi permiteau inculpatului să folosească automobilul pentru el, percepând plata pentru combustibil, fapt care nu contribuie în nici un fel la calificarea acțiunilor inculpatului, ca fiind infracționale deoarece, inculpatul a folosit automobilul de model Mercedes cu numărul de înmatriculare „xxxxxx”, în interesul său, în afara orelor de muncă, însă nu s-a pretins că folosește automobilul în scopul revendicării unui oarecare drept al său pe care considera că-l are față de SRL „Conrep”, iar SRL „Conrep” i-ar fi negat acest drept;

- inculpatul nu a invocat că SRL „Conrep” ar avea careva datorii față de sine și prin folosirea automobilului de model Mercedes cu numărul de înmatriculare „xxxxx” și le-ar fi revendicat. Pentru ca acțiunile inculpatului să fie calificate conform art. 352 Cod penal, acesta ar fi trebuit să considere că are un drept față de SRL „Conrep” și să existe un litigiu între el și partea vătămată cu referire la acest presupus drept al său. Însă aceste circumstanțe nu s-au constatat, ci dimpotrivă, s-a constatat că el era în raporturi juridice de muncă cu SRL „Conrep”, deci, avea obligații și nu drepturi, iar cu referire la folosirea automobilului de model Mercedes cu numărul de înmatriculare „xxxxx”, ea a fost totuși legală, fiind eliberată foaia de parcurs BN 526 467 din 17.04.2012, valabilă până la 30.04.2012.

- este cert că inculpatul a cauzat un prejudiciu material firmei SRL „Conrep”, însă aceasta nu este în niciun caz samavolnicie, ci mai degrabă, un prejudiciu ce urmează a fi solicitat de către SRL „Conrep” în ordine civilă, rezultat din raporturile juridice pe care le-a avut cu inculpatul.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 noiembrie 2016, au fost admise recursurile ordinare declarate și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a constatat că prima instanță a depășit limitele învinuirii formulate inculpatului, operând cu estimări absolut confuze în raport cu elementul obligatoriu din art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal – daune în proporții deosebit de mari.

La fel, instanța de recurs ordinar a atestat că prima instanță nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu. Nu a indicat în hotărâre motivele pentru care a respins probele apărării și versiunile inculpatului, cât și care ar fi esența încălcării de către inculpat a ordinii stabilite de instrucțiunea nr. 10 din 03 iunie 2011, incriminate ultimului prin rechizitoriu.

Totodată, s-a reținut că prima instanță a constatat neclar și divergent, atât în sentință cât și în încheierea din 05.01.2016, date cu privire la cine totuși este parte vătămată în cauza de pe rol.

Astfel, instanța de recurs ordinar a concluzionat că prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii

Instanța de recurs ordinar a mai conchis că instanța de apel nu a respectat cerințele prevăzute de art. 414 alin. (1), (5), (6), 417 alin. (1) pct. 8) și 9), 419, 400 alin. (2) Cod de procedură penală, nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată legal.

În aceeași ordine de idei, s-a reținut că instanța de apel:

- și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi probele scrise de la (f.d. 90-91, 94, 136 vol. I, f.d. 43-44, 48 vol. II);

- nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile apărării și repetate în recursurile ordinare;

- a omis să expună în dispozitivul deciziei și soluția referitor la încheierea Judecătoriei Botanica din 05 ianuarie 2016, contestată o dată cu sentința;

- și-a fondat aprecierile și pe împrejurări improprii cauzei penale de pe rol.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar a statuat că circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile de pe rol sunt întemeiate.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017, fiind rejudecată cauza, au fost admise apelurile declarate, casate sentința primei instanțe și încheierea acesteia din 05 ianuarie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Jolnovatîi Oleg a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

La fel, s-a decis că acțiunea civilă intentată de SRL „Conrep” către Jolnovatîi Oleg a fost lăsată fără soluționare, fiind indicat că acest fapt nu împiedică partea civilă să o intenteze în ordinea procedurii civile.

10. Pentru a decide astfel, instanța de apel rejudecând cauza a constatat că prima instanță a stabilit incorect starea de fapt, care nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate greșit, prima instanță ajungând eronat la concluzia condamnării lui Jolnovatîi Oleg în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel cercetând totalitatea probelor administrate la prezenta cauză penală, a conchis că inculpatul, Jolnovatîi Oleg, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, urmează a fi achitat deoarece în acțiunile acestuia nu sunt elementele componentei infracțiunii încriminate lui, iar prima instanță a aplicat greșit prevederile art. 101 Cod de procedură penală, apreciind impropriu probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, cât și prevederile art. 390 Cod de procedură penală, ajungând la concluzia condamnării inculpatului Jolnovatîi Oleg.

În acest context, instanța de apel a reținut că prin rechizitoriu, inculpatul Jolnovatîi Oleg, s-a învinuit în faptul că la 20.04.2012, ora precisă nu a fost posibil de stabilit, activând în calitate de șofer la SRL „Conrep”, la indicația persoanei responsabile, începând cu ora 16:15, a transportat marfa cu microbuzul de model „Mercedes 312 D” cu n/î „xxxxx”, către SRL „Sicar Prim” de pe str. xxxx, mun. Chișinău, după care urma să revină la întreprindere pentru a preda automobilul de serviciu, însă, profitând de calitatea de șofer încredințată, exercitând astfel un drept al său presupus legitim, prin încălcarea ordinii stabilite de instrucțiunea nr. 10 din 03.06.2011, samavolnic s-a deplasat cu automobilul în r-nul Dondușeni, unde la 21.04.2012, pe traseul Dondușeni-Tîrnova-Baraboi, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, a derapat de pe traseu și s-a tamponat într-un copac.

În rezultatul acțiunilor lui Jolnovății Oleg, microbuzul de model „Mercedes 312 D” cu n/î „xxxxx” a fost parțial deteriorat, în rezultat, societății SRL „Conrep”, reprezentată de Gîrbu Veaceslav, i-a fost cauzată o daună materială în sumă de 132 878 lei, ce constituie proporții deosebit de mari.

Mai mult, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor prezentate de către procuror și examinate de prima instanță, probelor cercetate suplimentar în instanța de apel, probelor scrise din dosar, a notat că procurorul nu a prezentat probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar demonstra vinovăția inculpatului, Jolnovății Oleg, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

La fel, instanța de apel a menționat că pe parcursul examinării prezentei cauze penale s-a stabilit că, inculpatul Jolnovății Oleg lucra în calitate de șofer la SRL „Conrep”, prin cumul în temeiul contractului de muncă nr. 49 din 16.08.2011.

Prin același contract de muncă, Jolnovății Oleg purta răspundere materială deplină față de angajatorul său pentru cauzarea prejudiciilor materiale din vina sa.

Totodată, a atestat că în ziua de 20.04.2012, inculpatul Jolnovății Oleg era în concediu medical, fiind bolnav de tuberculoză, fapt confirmat prin tabelul de pontaj (f.d. 40, vol. I). Mai mult, s-a precizat că inculpatul Jolnovății Oleg, avea dreptul de a folosi automobilul de model „Mercedes” cu n/î „xxxxx”, conform foii de parcurs pe perioada 17.04.2012-30.04.2012, în care este notat dreptul de a se deplasa în raioanele Republicii Moldova (f.d. 41, vol. I).

Instanța de apel a mai indicat că, la data de 20.04.2012, la indicația lui Niculina Tatiana care activează în calitate de vânzătoare în cadrul SRL „Primplast &Co”, începând cu ora 16:15, a transportat marfa cu microbuzul de model „Mercedes 312 D” cu n/î „xxxxx”, către SRL „Sicar Prim” de pe str. xxxx, mun. Chișinău. Mai mult, conform facturii fiscale seria FV 4977554 din 20 aprilie 2012 (f.d. 69, vol. I), mărfurile ce urmau a fi transportate de inculpatul Jolnovății Oleg aparțineau firmei SRL „Primplast”, pe când inculpatul era angajat al SRL „Conrep”, iar automobilul de model „Mercedes” cu n/î xxxxx, aparținea la fel firmei SRL „Conrep”.

Ulterior, instanța de apel a constatat că inculpatul s-a deplasat cu automobilul în r-nul Dondușeni, unde la 21.04.2012, pe traseul Dondușeni-Tîrnova-Baraboi, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, a derapat de pe traseu și s-a tamponat într-un copac.

În rezultatul acțiunilor lui Jolnovății Oleg, microbuzul de model „Mercedes 312 D” cu n/î „xxxxx” a fost parțial deteriorat, în rezultat, lui SRL „Conrep”, reprezentată de Gîrbu Veaceslav, i-a fost cauzată o daună materială în sumă de 132 878 lei.

În această ordine de idei, instanța de apel a precizat că din conținutul componentei de infracțiune prevăzute de art. 352 Cod penal, reiese că acțiunea

prejudiciabilă trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele două condiții: a) să se exprime în acțiunea de exercitare a unui drept legitim sau presupus; b) acest drept legitim sau presupus să fie exercitat în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite. În lipsa vreuneia din aceste condiții fapta nu va putea fi calificată potrivit art. 352 Cod penal.

Dreptul legitim este dreptul statuat în lege, acte normative subordonate legii, hotărâri, acte administrative individuale, contracte ori având la bază un alt temei juridic. La rândul său, dreptul presupus este dreptul care nu-i aparține de jure făptuitorului, însă acesta consideră în mod eronat că i-ar aparține.

În acest context, s-a specificat că inculpatului i-a fost încriminată încălcarea ordinii stabilite de Instrucțiunea nr. 10 din 03 iunie 2011, însă în cadrul acestei instrucțiuni nu sunt stabilite obligațiuni șoferilor, ce țin de aducerea la parcare a întreprinderii automobilele la sfârșitul programului de lucru. Din contra, instanța de apel a conchis că din instrucțiunea nominalizată supra rezultă încălcarea prevederilor de către administrația întreprinderii care au admis la serviciu și la volanul automobilului un șofer ce se afla în concediu medical, adică starea sănătății nu-i permitea să exercite careva atribuții de serviciu.

Totodată, s-a relatat de instanța de apel că potrivit componentei infracțiunii incriminate inculpatului Jolnovatîi Oleg în situația exercitării unui drept presupus, cât și în cazul exercitării unui drept legitim situația-premisă constă în existența unui conflict (litigiu) între victimă și făptuitor. În lipsa unei asemenea situații-premisă, răspunderea nu poate fi aplicată conform alin. (1) art. 352 Cod penal.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că în speță nu s-a probat existența vreunui conflict sau litigiu între părți. Din contra din declarațiile reprezentantului părții civile, care este și administratorul SRL „Conrep”, unde inculpatul Jolnovatîi Oleg activa, rezultă că acesta activa mai mult de un an la firma în cauză, careva încălcări nu a admis, iar în condițiile în care nu erau șoferi disponibili, administrația firmei a apelat anume la inculpat pentru a efectua o comandă, deși acesta se afla în concediu medical, ceea ce denotă existența unor relații bune între ei.

Mai mult, instanța de apel a apreciat critic declarațiile reprezentantului părții civile, precum că acesta anterior, dar nici în ziua de 20 aprilie 2012 nu i-a permis lui Jolnovatîi Oleg să folosească automobilul în scopuri personale. Or, acesta în cadrul procesului verbal de confruntare a notat că nu a permis inculpatului să se deplaseze cu automobilul în afara mun. Chișinău. Subsidiar, instanța de apel a notat că din materialele dosarului se identifică multiple încălcări din partea administrației SRL „Conrep”.

La caz, instanța de apel a mai menționat că nu s-a probat faptul că inculpatul Jolnovatîi Oleg conștientiza caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și a dorit în mod conștient, survenirea acestora. Mai mult,

în speță, acuzatorul de stat nu a probat nici prezența vreunui motiv care l-ar fi determinat pe inculpat să comită infracțiunea incriminată acestuia.

În privința acțiunii civile, instanța de apel a indicat că prin prisma dispoziției cuprinse la art. 221 alin. (2) Cod de procedură penală, va lăsa fără soluționare acțiunea civilă înaintată de SRL „Conrep” către Jolnovatîi Oleg cu privire la repararea prejudiciului material, fapt ce nu împiedică partea civilă de a o intenta în ordinea procedurii civile.

Totodată, instanța de apel a notat că în cadrul cererii de apel, reprezentantul părții civile, SRL „Conrep”, Gîrbu Veaceslav și-a manifestat dezacordul și cu încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din data de 05 ianuarie 2016, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea SC „Conrep” SRL, privind recunoașterea acesteia în calitate de parte vătămată (f.d. 52-53, vol. II).

În această parte, instanța de apel a reținut că deși la urmărirea penală în calitate de victimă și parte civilă în prezenta cauză penală a fost recunoscut SRL „Primplast & Co” SRL, iar Gîrbu Veaceslav în calitate de reprezentant al acesteia și parte vătămată (f.d. 90-91, vol. II), pe parcursul examinării cauzei penale s-a stabilit că în fapt, daune în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege i-au fost aduse SRL „Conrep” căreia îi aparține automobilul de model „Mercedes 312” cu n/î „xxxxx” și în cadrul căreia activa în calitate de șofer inculpatul Jolnovatîi Oleg.

În consecință, instanța de apel a considerat că prin respingerea cererii reprezentantului, SRL „Conrep”- Gîrbu Veaceslav, de a o recunoaște pe ultima în calitate de parte vătămată, s-a încălcat dreptul la un proces echitabil a acestora, deoarece din materialele dosarului, inclusiv actului de învinuire rezultă că daune în proporții deosebit mari i-au fost aduse persoanei juridice SRL „Conrep” și nu persoanei fizice, Gîrbu Veaceslav.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

11.1. Procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, care indică temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, și solicită casarea deciziei instanței de apel din 08 februarie 2017, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;
- instanța de apel a dat o apreciere greșită acțiunilor inculpatului, și a constatat neîntemeiat, că în acțiunile lui nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii imputate;

- vinovăția inculpatului se demonstrează prin declarațiile martorilor Niculina Tatiana, Zarețchih Anatolii, precum și prin probele scrise: procesul verbal de confruntare dintre Jolnovatîi Oleg și Niculina Tatiana, procesul-verbal de

confruntare dintre Jolnovatîi Oleg și Gîrbu Veaceslav, contractul individual de muncă, încheiat între Jolnovatîi Oleg și SRL „Conrep” la 16.08.2011, raportul de constatare auto merceologică nr.026- D/2012 din 24.05.2012, copia registrului de evidență a automobilelor intrate și ieșite de pe teritoriul SRL „Conrep”, factura fiscală din 20.04.2012, fișa personală de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă a lui Jolnovatîi Oleg și Instrucțiunea nr.10 din 03.06.2011 privind instructajul în domeniul sănătății și a muncii șoferilor în cadrul SRL „Conrep”;

- instanța de apel nu a îndeplinit prevederile legii, precum și explicațiile date de către Plenul Curții Supreme de Justiție la pct. 14 al Hotărîrii nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, iar, nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului;

- instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui Jolnovatîi Oleg în comiterea infracțiunii prevăzute art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul cu partea descriptivă a hotărîrii.

11.2. Reprezentantul părții civile SRL „Conrep”, Gîrbu Veaceslav, care fără a indica nici un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, dar invocând încălcarea prevederilor art. 1 prt. 1, art. 3, 5, 6 §1 și 13 CEDO, solicită casarea deciziei instanței de apel din 08 februarie 2017, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată, invocând că:

- sentința primei instanțe și decizia instanței de apel sunt subiective, unilaterale și neîntemeiate, de către instanțele de judecată fiind interpretată și aplicată greșit legea penală;

- inculpatul a fost achitat ilegal;

- acțiunea civilă a fost separată ilegal de procesul penal, prin ce i s-au încălcat drepturile și interesele legitime ale părții vătămate Gîrbu Veaceslav și a părții civile SRL „Conrep”, garantate de art. 1 protocolul nr. 1 art. 6 și 13 CEDO, deși inculpatul recunoaște cauzarea prejudiciului;

- contrar art. 59-60 Cod de procedură penală, instanța de judecată a limitat drepturile părții vătămate;

- instanța de apel s-a bazat doar pe declarațiile inculpatului, care deși recunoaște circumstanțele comiterii infracțiunii, nu-și recunoaște vinovăția;

- nu i s-au eliberat copii de pe încheierile adoptate și neîntemeiat nu a fost recunoscut în calitate de parte vătămată, fiind astfel lipsit de drepturile la egalitatea armelor, la acces liber la justiție și la un proces echitabil prevăzute de art. 6 alin. (1) CEDO;

- rejudecând cauza, instanța de apel prin pronunțarea unei sentințe de achitare și-a depășit atribuțiile, fără a administra probe noi recent descoperite sau care nu au fost examinate de prima instanță, or instanța de recurs a întors cauza la rejudecare

nu pentru faptul neexaminării fondului cauzei, dar pentru omisiunea instanței de apel de a cita legal inculpatul, care nu a dorit să se prezinte în instanța de apel.

12. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că potrivit textului recursurilor declarate de recurenți, procurorul invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, sub aspectele că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită”*, iar reprezentatul părții civile SRL „Conrep”, Gîrbu Veaceslav, critică încălcarea în speță a drepturilor prevăzute de art. 1 prt. 1, art. 3, 5, 6 §1 și 13 CEDO.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele invocate de recurenți în susținerea acestor temeiuri de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

12.1. Ce ține de alegațiile recurenților privind achitarea ilegală a inculpatului, precum și temeiul de recurs invocat de către procuror, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de achitare a inculpatului, și motivele că la materialele cauzei sunt suficiente probe care demonstrează vinovăția inculpatului Jolnovatîi Oleg în comiterea infracțiunii incriminate, aceste probe fiind apreciate eronat de instanța de apel, Colegiul penal lărgit conchide că sunt inadmisibile, or acestea constituie opinia subiectivă a recurenților, ce nu s-a confirmat în prezenta speță, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante, invocate în apelurile declarate de partea apărării și de către reprezentantul părții civile, întemeindu-și soluția în baza probelor cercetate de prima instanță, verificate și apreciate corect de instanța de apel prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, descrise în decizia sa (f.d. 21-22, vol. II),

soluția instanței nefiind afectată de o eroare gravă de fapt, iar decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția corectă de achitarea a inculpatului Jolnovatîi Oleg de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, din motiv că nu au fost întrunite elementele infracțiunii, iar motivarea acestei soluții este în corespundere cu dispozitivul hotărârii contestate.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra acestor aspectelor criticate în prezentele recursuri, concluzionând just în privința lipsei elementelor infracțiunii incriminate inculpatului Jolnovatîi Oleg, motivare descrisă și în pct. 10 a prezentei decizii, care în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile este acceptată și însușită de instanța de recurs ordinar, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

De asemenea, în privința temeiului de recurs invocat de procuror, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, stipulat în art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit atestă că este menționat declarativ, fără să fie susținut de careva motive plauzibile, iar din materialele cauzei cercetate, rezultă cert că acest temei nu este incident în prezenta speță.

12.2. În privința criticilor specificate în recursul reprezentantului părții civile, că acțiunea civilă a fost separată ilegal de procesul penal, prin ce i s-au încălcat drepturile și interesele legitime ale părții vătămate Gîrbu Veaceslav și a părții civile SRL „Conrep”, garantate de art. 1 protocolul nr. 1, art. 3, 5, 6 și 13 CEDO, Colegiul penal lărgit consideră că sunt inadmisibile, or soluția instanței de apel corespunde cerințelor stipulate în art. 385 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, ce prevede că: *„În cazul când se dă o sentință de achitare, instanța nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sînt întrunite elementele infracțiunii”*. Totodată se indică că această soluție a instanței de apel nu lezează în nici un mod drepturile și interesele legitime ale părții vătămate Gîrbu Veaceslav și a părții civile SRL „Conrep”, garantate de art. 1 protocolul nr. 1, art. 3, 5, 6 și 13 CEDO, deoarece acesta nu a fost privat de dreptul de a se adresa cu acțiune civilă în ordinea procedurii civile, fapt expus corect și de instanța de apel în pct. 74 a deciziei sale (f.d. 31, vol. III).

La fel, ce ține de motivele invocate de acest recurent că nu i s-au eliberat copii de pe încheierile adoptate și neîntemeiat nu a fost recunoscut în calitate de parte vătămată, fiind astfel lipsit de drepturile la egalitatea armelor, la acces liber la justiție

și la un proces echitabil prevăzute de art. 6 alin. (1) CEDO, Colegiul penal lărgit le respinge ca neîntemeiate, deoarece prin decizia instanței de apel 08 februarie 2017 a fost casată încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05 ianuarie 2016, contestată în prezentul recurs, fiind recunoscută în calitate de vătămată SRL „Conrep”, prin ce s-a reparat eroarea omisă de prima instanță, din care considerent instanța de recurs nu identifică nici un temei de a interveni în decizia instanței de apel, care și în această parte este legală și întemeiată.

13. În consecință, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurenți ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursurile declarate sunt inadmisibile.

14. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina și reprezentantul părții civile SRL „Conrep”, Gîrbu Veaceslav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017, în cauza penală privind-l pe **Jolnovatî Oleg Xxxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **04 ianuarie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie